

*Бойко О.В., ст. гр. ФКфе-12-2
Науковий керівник:
завідувач кафедри економічного аналізу
і фінансів, д.е.н., проф. Єрмошкіна О.В.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ПРИБУТКУ ТА РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

В основу організації фінансів підприємства в умовах ринкової економіки покладено комерційний розрахунок. Господарський механізм саморозвитку базується на таких основних принципах: саморегулювання, самоокупність та самофінансування. Досягнення максимальної величини прибутку і відповідно мінімізації збитку – одна із основних цілей будь-якої комерційної організації. Результати економічного аналізу є інформаційною базою для обґрунтування і прийняття управлінських рішень. Тому в сучасних умовах дуже важливо поєднати швидке одержання інформації з сучасними методами аналізу, щоб мінімізувати ризик прийнятих управлінських рішень. Успішне функціонування будь-якого підприємства в ринкових умовах можливе лише за умови досягнення певних фінансових результатів, показниками яких є прибуток і рентабельність. Прибуток – це частина доходу, яка залишається після відрахування витрат, пов'язаних з одержанням доходу. Наявність різних методичних підходів до аналізу прибутку і рентабельності підприємства відображено в роботах закордонних і вітчизняних вчених, таких як: Грабовецький Б.Є., Петрович Й.М., Попович П.Я. Подальший розвиток систем та механізмів формування та розподілу прибутку підприємства постійно вимагає поглиблення теоретичних досліджень відносно цієї найважливішої категорії.

Метою статті є визначення економічної сутності прибутку і рентабельності, виявлення і оцінка резервів зростання фінансових результатів та впровадження їх у виробництво.

В ринкових умовах прибуток складає основу економічного розвитку підприємства. Ріст прибутку створює фінансову базу для розширеного відтворення.

ня, вирішення соціальних і матеріальних потреб трудового колективу. За рахунок прибутку виконується частина зобов'язань підприємства перед бюджетом, банками та іншими підприємствами та організаціями. За величиною прибутку визначається рівень віддачі авансового капіталу і доходність вкладень активи підприємства.

Як відносний показник ефективності діяльності підприємства рентабельність вимірює дохідність підприємства з різних позицій. В показниках рентабельності проявляється взаємозв'язок абсолютної величини економічного ефекту (прибутку) і обсягу засобів, які використовуються для його одержання. Важлива роль прибутку і рентабельності зобов'язує підвищувати конкретність аналізу, виявляти досягнення і недоліки у господарській діяльності, передусім у виробництві і реалізації продукції, вивчати не тільки взаємозв'язки прибутку і рентабельності з іншими показниками діяльності підприємства, але й конкретні прояви цих взаємозв'язків, щоб врешті-решт підвищити рівень прибутку і рентабельності.

Рентабельність безпосередньо пов'язана з величиною прибутку. Проте її не можна ототожнювати з абсолютною сумою одержаного прибутку. Рентабельність-це ступінь прибутковості. Показники рентабельності більш певно, ніж прибуток характеризують остаточні результати господарювання, тому що їх величина відображає співвідношення ефекту з вкладеним капіталом або спожитими ресурсами. Показники рентабельності використовують і як інструмент в інвестиційній політиці та ціноутворенні.

Таким чином, для успішного розвитку будь-якого підприємства необхідно приділяти увагу таким якісним показникам, як прибуток і рентабельність. Важливе значення для забезпечення умов невинного зростання прибутку і рентабельності має якість їх планування. Як на стадії планування прибутку, так і в процесі повсякденного контролю за виконанням плану прибутку.